

DE 'HONDTSLAGHER', EEN VERDWENEN BEROEP.

Bij het lezen van het woord *hondtslagher* in een 16de- of 17de-eeuwse tekst denkt men aan een man die hondenvlees verkoopt, naar analogie met paardenslager. Maar dat is het niet. De grote *Van Dale* kent twee soorten lui die zich gewelddadig met honden inlaten: de hondenslager en de hondenmepper. Allebei slaan ze honden maar de eerste slaat ze uit de kerk en de tweede slaat ze dood. Biologisch voor de hondenbent natuurlijk een hemelsbreed verschil. Het is de “hondtslagher” in de betekenis van hondenmepper waarover het gaat in de Gentse stadsrekeningen (Reeks 400).

In het boekjaar 1536-1537 (Register 47) dat liep *van onser lieven vrouwen-avondt alfougste 1536 tot alfougste 1537* staat op f° 63: *Betaelt den Jan Roussel ende syn medeghesellen tsamen de somme van II pond X schellingen* (600 groten = 300 stuivers) ...*over tslaen van XII^c* (twaalf honderd) *honden ten twaelf miten tstick*. Aan 48 mijten voor 1 stuiver kostte een gedode hond toen aan de stadsthesaurie een kwart van een stuiver.

Nog geen 50 jaar later, in het laatste boekjaar van de Calvinistische Republiek lopend van *halfougste 1583 tot halfougste 1584* (Register 93), komen zeven posten voor van uitgaven ter bestrijding van loslopende honden.

- Betaald aan *Franchois de hoemakere ende consorten 25 schellingen* (= 300 groten) *ten eenen pennynck gr(ooten) tstick over tslaen 360 honden¹*. Het is duidelijk dat het hier om 300 honden moet gaan en niet 360. In courante munt is dat een halve stuiver per hond.

- Betaald *de drye hondtslaghers 20 sch.* (= 240 groten) *over haerlieder recht ende salaris van 240 honden ten advenante van 1 d(enier) gr(ooten)². elcken hondt*. In courante munt een halve stuiver par hond.

En dan volgen vijf posten ten voordele van de voornoemde *Franchois de hoemakere*:

- Een post van *10 sch.* (= 120 groten) *van gheslegghen thebbene met zynnen volcke den nombre van thien dozynen honden ten advenante van eenen gr(ooten) tstick³* D.i. 120 groten voor 120 honden of een halve stuiver per hond.

- Een post van *27 sch.* (324 groten) *ter causen van 324 honden by hemlieden geslegghen tzindert den 24sten sporcle* (februari) *totten 14den martij 1584 in advenante van eenen gr(ooten) elcken hond⁴*, d.i. een halve stuiver par hond

- Een post van *12 sch.* (144 groten) *ter causen ende over zyn recht van gheslegghen thebbene 12 dozynen honden⁵*, d.i.

72 stuivers voor 144 honden of een halve stuiver per hond.

- Een post van *18 sch.* (= 216 groten) voor dat denzelven met zyne ghezellen gesleghen hebben 8 dozynen honden ten advenante van XII d (eniers) p(enningen) elcken hondt of 1 groot per hond. Er werden dus 216 honden gedood wat 18 en niet 8 dozijnen honden betekent.
- Een post van *17 sch.* (204 groten) voor dat denzelven met zynen volcke ghesleghen heeft tot 17 dozynen honden ten advenante van 12 gr. de dozynie. Dit is 204 honden aan een halve stuiver.

De magistraat was blijkbaar zeer tevreden over hun activiteiten want hij betaalde aan twee van hen, Heyndrick Pallay en Anthonis van Audenhove (schuilgaande in *de consorten, zynnen volcke, de ghezellen of de drye hondt-slaghers* van hiervoor?) 48 stuivers voor *eene gratuiteyt extraordinairlick ghejondt ter causen van tgoedt debvoir by hemlieden int faict huerlieder officie ghedaen*⁶.

In het boekjaar 1583 - 1584 werd de stad dus van een legertje loslopende honden van maar liefst 1548 exemplaren verlost ten koste van 38 1/2 guldens aan premies en een *gratuiteyt van 2 guldens en 8 stuivers*.

In het daaropvolgende boekjaar (register 94)⁷ lopend van 15 augustus 1584 t/m 10 mei 1585 bestond de stadsmagistraat tot 15 november 1584 uit *wethouders anghestelt by de rebeien* en daarna door die aangesteld door de commissarissen van de koning (van Spanje) doordat Alexander Farnese, hertog van Parma op 17 september 1584 de stad opnieuw voor het koninklijke kamp kon winnen. *Franchois de hoemakere* wordt wel nog vermeld als beneficiant van *15 sch.* (180 groten) van *gesleghen thebbene 180 honden* ten advenante van eenen grooten van den sticke omme den tyt gheendt (eindigend) *3 sept. 84 alsdoen denselven by scepenen ghecasseert wiert*⁸.

Zou hij op die datum uit zijn ambt van stadshondenmepper gezet zijn? Uiteraard dan door de calvinistische schepenen? Zij hadden het namelijk in ieder geval nog voor het zeggen tot aan de reductie van de stad op 17 september.

Of is 3 september 84 een fout en gaat het misschien om 3 december toen de “koninklijke” schepenen al in het zadel zaten?

In de periode van 15 augustus 1583 tot 3 september (3 december?) 1584 betaalden de Gentse schepenen 41 guldens en 4 stuivers om de stad van 1728 loslopende honden te verlossen. Twee jaar later, in het boekjaar 1586-1587 (register 96, f° 401) is het Simoen de Wispelaere die de hondenmepper van dienst is. Acht sch., 4 groten (=100 groten) worden hem uitgekeerd *ter causen van 200 honden ghesleghen thebben ten advenante van 6 deniers tstick*. Aan 12 deniers voor 1 groot is dit een halve groot of 1/4 stuiver per hond.

Achttien jaar later in het boekjaar 1604-1605 (register 114) luidde de doods-klok wederom voor de Gentse hondenbent.

Simoen de Wispelare wordt met drie posten vermeld:

- Een post van 12 schellingen 6 groten (= 150 groten) *over synnen moeyte ende aerbeyt van ghesleghe ende ter doot ghebrocht thebbene den nombre van 150 honden ten pryse van eenen grooten tstick datte tsedert den Vden martij 1604 totte compste van heurlieder hoocheden*⁹. In courante munt een halve stuiver per hond.
- Een post van 16 sch. en 8 groten (= 200 groten) om hetzelfde gedaan te hebben met 200 honden *ende ditte sedert den 16en junij 1604 tot ende metten maent octobre*¹⁰ *daernaer*.
- Een post van 12 sch. (144 groten) voor 144 honden *...ende ditte tsedert alderhelighendach 1604 totten 19den januaij*¹¹ *daernaer*.

Het meppen van honden kostte toen per hond aan de stad dubbel zoveel als in het beginjaar van de carrière van Simoen de Wispelare.

Op nog geen jaar tijd werd de stad toen verlost van 494 loslopende honden. Tot een plaag van 1728 honden zoals die van het jaar 1583 lieten de schepe-
nen het toen niet komen.

E. OSSIEUR.

¹ F° 366vo.

² F° 368.

³ F° 371vo.

⁴ F° 373.

⁵ F° 375vo.

⁶ F° 369.

⁷ F° 1.

⁸ F° 385 vo.

⁹ F° 282.

¹⁰ F° 283.

¹¹ F° 284 vo.